

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності
та дорадництва

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»
ННІ неперервної освіти
“22” червня 2026 р.**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Галузь знань: **D «Бізнес, адміністрування та право»**

Спеціальність: **D3 «Менеджмент»**

Освітня програма: **«Управління інноваційною та консалтинговою діяльністю»**

ННІ неперервної освіти

Розробник: професор кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва, **д.е.н., професор**

Витвицька О.Д., професор кафедри фінансів **Тітенко З.М.**, д.е.н.,
доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Економіка інноваційного підприємства»

Дисципліна «Економіка інноваційного підприємства» має на меті відобразити сучасні виробничо-господарські процеси макrorівня з урахуванням інноваційної складової. Інновації, їхнє впровадження у вигляді організаційних рішень, нових технологій стає основою конкурентоспроможності, зростання ефективності діяльності підприємства.

Дисципліна «Економіка інноваційного підприємства» досліджує вплив інноваційних чинників виробництва на результати діяльності, комплекс відносин з приводу формування та використання інноваційних ресурсів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D3 Менеджмент	
Освітня програма	Управління інноваційною та консалтинговою діяльністю	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	136 год.
Самостійна робота	105 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	- год.	- год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Економіка інноваційного підприємства досліджує вплив інноваційних чинників виробництва на результати діяльності, комплекс відносин з приводу формування та використання інноваційних ресурсів. Метою вивчення дисципліни „Економіка інноваційного підприємства” є формування системи спеціальних знань та практичних навичок у галузі аналізу та планування показників господарсько-виробничої діяльності підприємства, що займається розробкою, створенням та використанням інновацій, з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування. Предметом дисципліни „Економіка інноваційного підприємства” є економічний механізм функціонування інноваційного підприємства, формування та використання його потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Інноваційний менеджмент», «Управлінський консалтинг», «Управління інноваційними проектами», « Міжнародні бізнес комунікації».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом; СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

Програмні результати навчання: ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви модулів і тем	Тижні	Кількість годин												
		Денна форма							Заочна форма					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Змістовний модуль 1. Інноваційне підприємство: матеріальні і нематеріальні активи													
Тема 1. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарської діяльності	1-2	19	2	4			15	17,5	1	0,5				16
Тема 2. Основний та оборотний капітал інноваційного підприємства	3-4	19	2	4			15	17,5	1	0,5				16
Тема 3. Людський капітал	5-6	16	2	4			10	18	1	1				16
Тема 4. Інформаційні та природні ресурси	7-8	14	1	3			10	18	1	1				16
Разом за модулем 1		72	7	15			50	71	4	3				64
	Змістовний модуль 2. Інноваційне підприємство: основні економічні показники та фінансові результати його діяльності													
Тема 5. Собівартість інноваційної продукції та цінова політика	8-9	21	2	4			15	18,5	1	0,5				18
Тема 6. Якість та конкурентоспроможність інноваційної продукції	11-10	21	2	4			15	18,5	1	0,5				18
Тема 7. Фінансові результати діяльності	13-12	21	2	4			15	20	1	1				18
Тема 8. Антикризові аспекти діяльності інноваційного	14-15	15	2	3			10	20	1	1				18
Разом за модулем 2		78	8	15			55	79	4	3				72
Усього годин		150	15	30			105	150	8	6				136

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва розділів та тем, їх зміст	Кількість годин
1.	Тема 1. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарської діяльності	2
2.	Тема 2. Основний та оборотний капітал інноваційного підприємства	2
3.	Тема 3. Людський капітал	2
4.	Тема 4. Інформаційні та природні ресурси	1

5.	Тема 5. Собівартість інноваційної продукції та цінова політика підприємства	2
6.	Тема 6. Якість та конкурентоспроможність інноваційної продукції	2
7.	Тема 7. Фінансові результати діяльності інноваційного підприємства	2
8.	Тема 8. Антикризові аспекти діяльності інноваційного підприємства	2
	Всього:	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва розділів та тем, їх зміст	Кількість годин
1	Розрахунок видів вартості основних фондів, показників ефективності відтворення та використання	4
2	Розрахунок показників ефективності використання та нормативу оборотних фондів інноваційного підприємства	4
3	Розрахунок показників продуктивності праці та заробітної плати працівників інноваційного підприємства	4
4	Розрахунок показників інформаційних та природних ресурсів	3
5	Розрахунок показників технічного рівня інноваційного підприємства та економічної ефективності впровадження нової техніки і технології.	4
6	Складання калькуляції собівартості окремих видів продукції та кошторису виробництва і собівартості товарної продукції	4
7	Розрахунок фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	4
8	Обґрунтування антикризових аспектів діяльності інноваційного підприємства	3
	Всього:	30

5. Теми самостійної роботи

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин
Самостійна робота 1 Змістовний модуль 1. Інноваційне підприємство, матеріальні і нематеріальні активи.	50
Тема 1. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарської діяльності	
Тема 2. Основний та оборотний капітал інноваційного підприємства.	
Тема 3. Людський капітал.	
Тема 4. Інформаційні та природні ресурси.	

Самостійна робота 2. Змістовний модуль 2. Інноваційне підприємство: основні економічні показники та фінансові результати його діяльності	55
Тема 5. Собівартість інноваційної продукції та цінова політика підприємства	
Тема 6. Якість та конкурентоспроможність інноваційної продукції.	
Тема 7. Фінансові результати діяльності інноваційного підприємства	
Тема 8. Антикризисні аспекти діяльності інноваційного підприємства	
Усього годин:	105

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- есе;
- розрахункові та аналітично- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn);
- презентації та виступи на наукових заходах.

7. Методи навчання:

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати цілі і завдання навчання, досягнути відповідних результатів. У процесі навчання зв'язок методу з іншими компонентами зворотній: метод є похідним від цілей, завдань, змісту, форм навчання; водночас він суттєво впливає на можливості їх практичної реалізації. Навчання прогресує настільки, наскільки дозволяють йому рухатись уперед застосовані методи.

Під час викладення дисципліни «Економіка інноваційного підприємництва» застосовуються наступні методи навчання:

Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи навчання за джерелом передачі та сприймання інформації:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- практичні (дослідження, практичні роботи, есе, індивідуальні семестрові завдання);
- опрацювання літературних джерел.

2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
- дедуктивні (сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень: від загального до одиничного);

3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний,
- проблемний,
- частково-пошуковий,
- дослідницький;

4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- самостійна робота студента;

5. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- ділова або рольова гра;
- дискусія;
- «мозкова атака»;
- аналіз конкретних ситуацій;
- проблемна лекція.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Інноваційне підприємство: матеріальні і нематеріальні активи		
Практична робота. Розрахунок видів вартості основних фондів, показників ефективності відтворення та використання	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;	14
Практична робота. Розрахунок показників ефективності використання та нормативу оборотних фондів	ПРН13. Вміти планувати і	14

інноваційного підприємства	здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	
Практична робота. Розрахунок показників продуктивності праці та заробітної плати працівників інноваційного підприємства.		14
Практична робота. Розрахунок показників інформаційних та природних ресурсів		14
Самостійна робота 1	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	14
Модульна контрольна робота 1	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні роботи	30
Усього за модулем 1		100
Модуль 2. Інноваційне підприємство: основні економічні показники та фінансові результати його діяльності		
Практична робота. Розрахунок показників технічного рівня інноваційного підприємства та економічної ефективності впровадження нової техніки і технології.	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	14
Практична робота. Складання калькуляції собівартості окремих видів продукції та кошторису виробництва і собівартості товарної продукції.		14
Практична робота. Розрахунок фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.		14
Практична робота. Обґрунтування антикризових аспектів діяльності інноваційного підприємства.		14
Самостійна робота 2	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	14
Модульна контрольна робота 2	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні роботи	30
Усього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен		30

Разом за курс	100
---------------	-----

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Економіка інноваційного підприємства»
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1296>
- Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка інноваційного підприємства» Розробник: Кулаєць М.М. НУБіП України, 2025 р. 12 с.
- Кузьмін О.Є. та ін. Економіка інноваційного підприємства: навч. посібник. – 2-ге видання, доповнене і перероблене. Львів: Міські інфекційні системи, 2011. 390с.
- Innovative activity and consulting: collective monograph/ by general ed. Doctor of Economics, Professor Vytvytska O.D. Kyiv: LLC "AGRAR MEDIA GROUP", 2024. 250 p.
- Економіка і організація інноваційної діяльності: Практикум (Гриф МОН) / О.Д. Витвицька, М.М. Кулаєць, В.А., Скрипниченко/ К.: ННЦ ІАЕ, 2014. 320с.
- Витвицька О. Д., Ємченко М. Ю., Майстренко І. Г. Управління інноваційними процесами у відновленні економіки: міжнародний досвід.

Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4. С. 270 – 275. DOI:<https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-44>
URL:<http://ujae.org.ua/upravlinnya-innovatsijnymy-protseamy-u-vidnovlenni-ekonomiky-mizhnarodnyj-dosvid/>

7. Витвицька, О., Калюга, Є., Володін, С., Рембилас, Р., Боднар, О., & Гришук, Г. (2023). Оподаткування в складі облікової політики малих підприємств. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 6(53). С. 70–81. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4162>
8. Витвицька О.Д., Сливінська О.Б. Методичні підходи до оцінювання рівня управління економічною безпекою підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. №5 (322). С. 294-298 <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-47>
<http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=19794>
9. Vytvytska O.D., Slyvinska O.B. (2023). Current approaches to the formation of the economic security management mechanism of the enterprise. *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management: Electronic scientific and practical journal*. Vol. 21. P. 49-54. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2023-21-6>
<https://smart-scm.org/en/journal-21-2023/>
10. Shpak, N., Vytvytska, O., Martynyuk, O., Kylaec, M., & Sroka, W. (2022). Formation of management and technological maturity levels of enterprises for their dynamic development. *Engineering Management in Production and Services*. 14(3). P.p. 1-12. doi:10.2478/emj-2022-0022 URL:<https://reference-global.com/article/10.2478/emj-2022-0022> Витвицька О.Д., Кулаєць М.М. Державне управління інноваційною діяльністю. Навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Агрармедіагруп» 2019. 250 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-1V К.: Атіка, 2003. 208 с.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості ВРУ. 2002, № 36.
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003р. № 433-1V. <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Biznes plan (2026), <https://7eminar.ua/news/20308-biznes-plan-dlya-grantu-vlasna-sprava-u-2026-roci-yak>

10. Журнали:

- Інноваційна економіка.
- Наукові інновації та наукові технології.
- Наука, технології, інновації.
- Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій.